

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

HÍRDETESEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vetetnek fel. Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz.

Társzerkesztő:
Wagner Antai

Laptulajd. és fel. szerkesztő:
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Égész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.

Béke, vagy háboru

legyen, csak ne ez a mai rettenesen bizonytalan helyzet, amely megőrli, tönkreteszi az egész ország népét, kereskedelmét és iparát. Béke, vagy háboru legyen. De ne legyen ez a mostani irtózatlan helyzet. Hiszen elvérzünk, tönkremegyünk a mai viszonyok mellett. Iparos, kereskedő, ügyvéd, minden, minden foglalkozási ágat képviselő ember érzi, hogy ez így tovább nem lehet. Döntés kell! Jobbra, vagy balra, de döntés legyen.

Az a vastag fekete köd, amely most magába temet bennünket; sorvasztóbb erejű a gyehenna tüzenél. Két álló hónapja fülük a lelkünk az izgalomnak szakadatlan hevetől és immáron eltelt ezzel a feszültséggel úgy, hogy nincs ember, aki ezt az állapotot tovább is elviselhetőknek, tovább is kibíráhatónak érezné. Eljutottunk odáig, amikor a levegő már nem éltető elem, hanem maga egy külön élet, tele rejtelmes villogással, feszítő és robbanó erővel: vastag, nehéz fluidium, amelyben fuldoklik az élet, elakad a tüdő és rémes, fantasztikus látomások torz körvonalait és lángholó foltoit látja az aggodalmas vagy vérbeborult tekintet.

Mert maga a valóság: láthatatlan, a tartalma: bizonytalan. Csak azt tudjuk, hogy valaminek történnie kell, annak, ami most van, meg kell másulnia, egyszerűen azért, mert így, ahogy most van: tarthatatlan, türehetetlen, elviselhetetlen. El kell következnie valaminek, ami, amíg el nem következett: lekötve tartja a lelkünket, a gondolatunkat, a szívünket, a kezünket, a szellemünkre térdel és rajtunk tart egy olyan töprengést, egy olyan mozdulatlanságot, amely

biztosabban pusztít és biztosabban megöl, mint akár — a háboru.

Tudjuk mindnyájan, át is érezzük, hogy szabad nemzetnek nagyobb értéke, érdeke és kincse nincs, mint az áldott napsugaras béke. Megér minden áldozatot, minden türelmet, mindent mi az élet megad. De kérdünk minden embert, kérdezzük a legbékésebbeket, a leghigadtabbakat és azokat is, akik a legtöbbet kockáztatják: a békének áldott, termékeny és éltető ideje-e az, amelyet ma most, mindenáron hosszú hetek óta háboru nélkül is élünk? Halad-e minden a maga útján, úgy, ahogyan normális időben, bár a legnehezebb viszonyok között is haladnia kellene? Van nyugalom, van remény, van üzlet, van vállalkozás, van bizalom?

Nem. Ebben a bábóru és béke nélkül való rendkívüli, borzasztó és lehetetlen állapotban csak fuldoklás van, csak pusztulás és csak összeomlás. Magyarországon igazán nem volt hirtmondója se valamelyes háborus pártnak, de szintazonképpen nincs olyan ember se, aki ezt a mai gonosz állapotot mindennél gyilkosabbnak ne tartaná

Nem várhatunk tovább. Jöjjön a döntés akár mit hozzon is.

Uj tanintézetek Baján.

A népnevelő bizottság ülése.

Régi vágya Baja város közönségének, hogy nálunk, ahol a város lakosságának számárányához képest alapjában véve nagyon is kevés az iskola, olyan tanintézetek létesüljenek, amelyeknek közszükséges voltát, nagy hiányát már rég-rég érezzük. Különösen erős mozgalom indult meg az iránt, hogy Baján egy kereskedelmi iskola és egy fel-

sőbb leányiskola állíttassék fel. Mindkét tanintézetnek a létesítése szükséges minálunk és mindkettőnek érdekében több felterjesztés ment a kultuszminiszterhez. Az eddigi válaszok, amelyek a kormánytól jöttek nem voltak valami nagyon biztatóak.

A város közönsége azonban nem tudott ezekben az ugyszólván elutasító válaszokba belenyugodni, hanem tovább is kereste a módot, hogy miként érheti el ezt, hogy ezek a tanintézetek megvalósuljanak.

Most van némi kilátás arra, hogy az iskolák közül egyik megvalósuljon.

Tegnap délután tartott ülést a népnevelő bizottság, amelyen a tanügyi referens, dr. Fehér Lőrinc tb. főjegyző előterjesztést tett a kereskedelmi iskola és a leánypolgári iskola létesítésére. A tanügyi referens előadta hogy a leánypolgári iskola ügyében tett felterjesztésre kapott már választ Baja város közönsége a kultuszminisztertől. Ez szerint azt kívánja a kultuszminiszter, hogy Baja város emeljen a saját költségére egy modern iskolaépületet, viselje az összes dologi kiadásokat és köteleze magát arra, hogy évenként tizezer koronával hozzájárul a leánypolgári iskola fenntartásához.

Ez tehát annyit jelent, hogy a városnak kötelessége az egész iskolát a maga erejéből fenntartani. Ez minden, csak nem kedvező.

Ellenben a kereskedelmi iskola ügyében más a helyzet. A kultuszminiszteriumban olyan információkat szerzett, amely szerint a város kevésbé való megterhelhetése mellett lehet a kereskedelmi iskolát létesíteni. Olyan ígéretet nyert a tanügyi referens ez irányban, hogy ez alapon megvalósítható a rég kívánt kereskedelmi iskola.

A népnevelő bizottságban részt vett bizottsági tagok legtöbbször azon álláspontot foglalta el, hogy szükség van egy leánypolgári iskolára, mint a kereskedelmi iskolára és mindkettőnek a létesítését óhajtanónak tartja, de főleg és elsősorban kívánatos a kereskedelmi iskola, mert az különösen nagy hiányt pótol.

A népnevelésügyi bizottság úgy határozott, hogy mindkét tanintézet létesítését javasolja, de elsősorban a kereskedelmi iskolát.

S Z Ö R M E boát és **olcsón vehet**
muffot

Fischer Pál divatüzletében.

Nézzé meg a kirakatokat. Nézzé meg a kirakatokat.

NAPIHIREK.

A hazai gyárosok és a magyar nyomdaipar. Hazai iparunk még most is gyakran van kitéve mellőzésnek olyanok részéről is akiknek pedig azonkívül, hogy kötelességük a hazai ipar pártolása, érdekük is volna az és semmivel sem indokolható, hogy külföldi ipari termékeket használják. Legutóbb a Vidéki Nyomdatulajdonosok Országos Szövetségének vezetősége intézett átiratot ez ügyben a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségéhez, amelyben szóváteszi azt az érthetetlen eljárást, hogy egyes gyártelepek nyomtatvány szükségletüket külföldről szerzik be. Ez átirattal a Gyáriparosok Szövetségének hivatalos lapja hosszabban foglalkozik s a többi közt a következőket mondja: »A magyar nyomdaipar fejlettsége és versenyképessége mellett szinte érthetetlenek látszik a magyar iparnak e téren való mellőzése s még ha csak egyes szórványos esetekről is lenne szó, teljesen jogosult a Vidéki Nyomdatulajdonosok Országos Szövetségének felszólalása ez anomália ellen. Ez alkalmából minden esetre a magunk részéről is arra kell kérnünk a magyar gyárosokat és különösen Szövetségünk tagjait, hogy nyomtatvány szükségletüket a jövőben a magyar ipar révén fedezni sziveskedjenek.»

Montenegrói hadviselés. Amennyire bátran harcoltak a montenegróiak a balkán háboru kezdetén és amennyire épen az ő sikereik lepték meg a világot, azért nem szabad a montenegrói hadsereget egy sorba helyezni a nyugati államok fegyelmezett hadaival. Skutari ostrománál egészen különös módja honosult meg az ostromnak. A férfi nappal az árkokban lesi a kirohanásokat, este azonban azt kívánja, hagyják békeben, puskájával szépen haza megv, hogy felesége, gyermekei körében időzhessen. A montenegrói asszonyok különbben derekasan viselkedtek és élelmiszereket és hadi szükségleteket vittek a hegyeken át a táborba. Ezenfelül pedig részt vettek a sebesültek szállításában és ápolásában.

Kihal az élet a Dunán. Ámbár a jég még mindig nem zajlik, mindamellett a hajójárás már nemsokára megszűnik. A személyhajók már régen nem közlekednek s a teherhajók is utolsó utjaikat járják. Csak a rendeletet várják, mely a téliállásokra parancsolja őket. Ha az időjárás bele nem szól a dologba, ugye hó végére várják a fáradt hajósok a pihenő kezdetét.

Takarékbetétek s a háboru. A balkáni háboru kitörése óta, de különösen mióta az álnok orosz által biztatott, hencegő Szerbiával való háboru veszedelme fenyeget, pénzintézeteinknél aggasztóan nő azon betevők száma, akik betéteiket felmondják és kivesszik; már-már megbénítják pénzintézeteink közigazgatási tevékenységét éppen olyan időben, amidőn a hitel és tőke hiánya más

okokból amugy is nehéz helyzetbe hozza őket. Nem helyesen cselekszenek azok, akik azért vessik ki betéteiket, mert féltik ezeket háboru esetén. Biztosítjuk őket, hogy pénzük jóhírű pénzintézeteinknél semmiképpen sincsen veszélyeztetve, sőt háboru esetén ott sokkal biztosabb helyen van, mint otthon: mert a minden államot kötelező hágai konvenció értelmében még a győztes ellenfélnek sem szabad a kezét a nép takarékbetéteire rátenni.

Elítelt rétosztók. A magyarországi sajtót nemrégén átjárta az a hír, hogy a rétosztók buzgó apostola Sikoparia Gyóka a csajkás községekben gyűjtést indított, hogy a trónörökösnek hadihajót vegyenek, aminek fejében szíjjelosztják a rétföldeket. Molnár Imre szolgabíró ennek folytán megindította a nyomozást és mintegy kétszáz ember kihallgatása után megállapította, hogy a gyűjtés tényleg megtörtént, engedély nélkül. A megtartott kihágási tárgyalás folyamán a gyűjtőket: Popov Szevetán, Gyukits Rádát, Sztanimitirov Rádát, Csalanity Szávát, Dejánovits Szevetozárt és Vlah Gyókát 8—8 napi elzárás büntetésre és 100 kor. eljárási költség megfizetésére ítélte.

Lenyelte a golyót. Horn Ádám 22 éves verbászi születésű vándor-hárfás Overbászson a korcsmában összeveszett Bruckner nevű unokatestvérével ki arcába lőtt. A golyó szeme alatt ment az arcba. Dr. Balog Dezső óverbászi közs. orvos leküldte a legényt Ujvidékre, hol röntgenezték. A golyó a felső állkapocsban akadott meg. Az orvosok nem távolították el a golyót, hanem hazaküldték Hornt. Negyednapra érezte Horn, hogy valami lecsuszik a szájába — egyet nyelt és a golyó lekerült a gyomorba. A sebe begógyult és jól érzi magát. A merénylőjét letartóztatták.

A francia tanítók. Most, hogy a francia tanítóságnak a munkásszövetségekből ki kellett lépniök, a francia kormány megállapította, hogy a tanítóság létszáma mintegy 125.000, amelynek fele nő. A régebbi francia törvények szerint minden tanítónak jogában áll huszonöt évi szolgálat után teljes fizetéssel nyugdíjba menni, ami annál is érdekesebb, mivel a tanítók tulnyomó része tizennyolc éves korukban lépnek szolgálatba és így negyvenhárom esztendő fiatal emberekként vesszük föl teljes fizetésüket és keresnek ezenkívül egyéb jövedelmező foglalkozást. A kormánynak terhére van az így dotált tanítók folytonos fizetésemelési kérelme és akként oldotta meg a dolgot, hogy minden tanító részére megfelelő mennyiségű két elefánt védjegyű Diadal pörkölt kávé utalványoz ki, mely a legjobb kávék keveréke s mely a tulajdonos saját módszere szerint olyképen van konzerválva, hogy ízét és zamátját évekig megtartja. Csak a zárt csomagra és a védjegyre kell ügyelni. Minden jobb fűszerkereskedésben kapható.

Rum és likőr készítése házilag 50—100

százalék megtakarítással jár, ha a Gyarmati-féle rum- és likőr-eszenciákkal otthon készíttik a rumot és likőroket. Számítalan elismerő levél bizonyítja ezeknek kitűnő minőségét. Készítési módja a legegyszerűbb. Érdeklődőknek prospektus és használati utasítással díjtalanul szolgál Gyarmati Emil gyógyszerész. Bármely eszenciának 1 üveg ára 50 fillér.

TELEFONHIREK.

Bpest 1912. december 13.

A képviselőház ülése.

A képviselőház mai ülésén a vallás- és közoktatásügyi tárcát tárgyalták. Pop Csicsó István nemzetiségi sérelmeket hozott fel. Beszéltek Hideszku, Cserny, Pál Alfréd és Varga.

Az adótörvények

életbeléptetésének az elhalasztása valószínűleg nem történik meg. Az akció vezetői legalább nagyon pesszimiztikusan fogják fel a helyzetet, dacára annak, hogy a magyar gyáriparosok küldöttsége is kérte az elhalasztást. De Telszky pénzügyminiszter az állását köti az életbeléptetéshez. A munkapárton is az a felfogás, hogy nem lesz elhalasztás. Egyébként most általános érdeklődéssel tekintenek a főváros közgyűlése elé, amely ebben a kérdésben állást foglal.

A szerb konfliktus.

Gróf Zichy János, aki most érkezett haza Bécsből, a képviselőház folyosóján megnyugtató híreket mondott. Kijelentette, hogy csaknem kizárt a háboru. A szerbek hajlandók teljes elégtételt nyújtani a Prohászka konzul ügyében és egyébként is engedékenyebb hurokat pengetnek.

Bécsből jelentik, hogy Berchthold gróf külügyminiszternél egy albán küldöttség tisztegett, amely kérte Ausztria-Magyarország támogatását Albánia függetlensége dolgában.

A belgrádi szerb radikális lapok azt követelik, hogy Szerbia szakítsa meg Ausztria-Magyarországgal a diplomáciai összeköttetést. Ezek a lapok azt hiszik, hogy ha Ausztria-Magyarország nem egyeznék bele abba, hogy Szerbia ki-kötöt kapjon, ugy Ausztria-Magyar.

Korcsolyák

Contessa, Marquise, Jégkirály, Kondor, Columbus, Jégvirág, továbbá a szabályozható Blitz Glória-Blitz Moment, Tell, Biosta, Express egyszerű és vésett talppal, valamint csiszolt és nickelzett kivitelben nagy választékban legutányosabb

árban

Drescher Gyula

vaskereskedésében

kaphatók.

országgal nem értene egyet minden nagyhatalom.

Edel Tivadar konzul Prizrendből ma délutáni egy órakeresztül utazott Budapesten és folytatja útját Bécsbe, ahol személyesen fog a prizrendi esetről jelentést tenni.

FODOR KÁROLY
segédszerkesztő.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhiv. 101.

Milliók

használják

reketség, katarus, nyálkásodás, gőrcs és hörghurut ellen

6100 több orvos és magánosok bizonyítványa.

Rendkívül jó és kellemes ízű bonbonok, csomagja 20 és 40 fill., dobozza 60 fillér.

Kapható:

Dr. Makray László, Lovassy Ödön és Gyarmati Emil gyógyszerárában, Baján.

BIOGLOBIN.

Vérképző ital! Uj életerőt ad!

Ki idegesnek, erélytelennek, ki kimerítő betegség, vagy súlyos lelki megrázkódtatás következtében gyengének érzi magát, ki vérszegény, kimerült, étvágytalan, fáradt, vagy álmatlan, az ne használjon mást mint a

BIOGLOBINT

Fejlődésben elmaradt gyermekeknek értékes táp- és erősítő-szer.

Egy üveg ára 3/50 K. Próba üveg 2 K.

Kapható:

Schubert városi gyógyszerárban Zombor

2 üveg vételénél portómentesen szállítatik tehát semmiféle költség nincs!

Csak akkor valódi ha az üvegen cégem olvasható.

S AVOY-SZÁLLODA

Budapest, VII., József-körút 16.

Elsőrangú kényelemmel berendezett utcai szobák, Kitűnő étterem. Mérsékelt polgári árak. Külön termek. Bankettok esküvők rendezése elfogadjatik.

Esténként FARKAS VINCE hírneves cigányprímás teljes zenekarával HANGVERSENYEZ. Szíves pártfogást kér Szabó Tivadar tulajdonos, a «Nemzeti Kaszinó» v. üzletvezetője és a «Deli» v. főpincére.

Park-Szanatorium

Budapest, VI. Aréna-ut 84/b. Városliget.
A főváros legujabb szanatóriuma **sebészeti, urológiai és nőgyógyászati osztályokkal.**

A legmodernebbül berendezett **sebészeti és nőgyógyászati osztály** 4 műteremmel.

Az urológiai osztály, vese, hólyag és prostata betegek részére **diagnostikus és gyógyító-felszereléssel.**

Mérsékelt árak. Kívánatra prospektus.

Vezető főorvos:

Dr. MILKÓ VILMOS operateur.

Az urológiai osztály főorvosa:

Dr. LAKATOS VIKTOR.

Egyszerűen díszes cementlapok □²-ként 2/24 K-tól kezdve

Csiszolt mozaik lapok □²-ként 5 K-tól kezdve

Beton működőpeső f. mtr.-ként 5 K-tól kezdve

Csiszolt granit lépcső f. mtr.-ként 10 K-tól kezdve

Beton sirkeret 2 m. hosszú 1 m. széles 15 K-tól kezdve

Beton sirkeret 1 m. hosszú sírfedőlappal 50 K-tól kezdve

Drótbetétes cementcsövek 15-100 cm. átmérőig

Kut fedőlapok betonból 20 K-tól kezdve

Kutmedencék betonból 6 K-tól kezdve

Vízmedencék betonból 16 K-tól kezdve

1 kocsis dunai homok hazaszállítva 4 korona.

Mindenféle beton- és műkö munkát elvállal

Grünhut Miksa

Spitzer-féle téglá- és cemetárnyúgára.

Törlesztéses kölcsönök

engedélyezünk

15-től—65 évig

terjedő időtartamra

4¹/₂ 0/0 alapon,

kedvező feltételek mellett.

Bajai Keresk. és Iparbank.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjának

elsőrendű feltételek mellett nyújt

jelzálogkölcsönök

főldekre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozása alapon. A kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltőbb költségekkel és a felek iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.

Hirdetések felvételnek a kiadónál.

Olesó

és jól járó mindennemű órát 3 évi írásbeli jótállással, mint.

Nickel zsebórát	4 K 20 f
Jobb minőség	5 K — f
Ezüst óra	8 K 40 f
Nickel ébresztő	2 K 90 f
Konyha óra	3 K 20 f
Kakuk óra	8 K 50 f
Inga óra	8 K 50 f

szállít **Első órágyár Hans Konrad** cs. és kir. udvari szállító, Brúx 1410. (Csehország.) Főárjegyzéket 4000 ábrával kívánásra bárki-nek ingyen küld.

A Petőfi Sándor utca 11. számú

házam

négy szobás lakással, összes mellék-
helyiségekkel és nagy kerttel **kiadó.**

Dr. VALENTIN EMIL.

A legelterjedtebb és legjobb

önműködő hordozható és kocsira szerelhető szőlő-, gyümölcsfa-, komló és sövénypermetező a

SYPHONIA

**Borsajtók.
Hydraulikus sajtók.
Mustszűrő készülékek.
Szőlőzuzogépek.**

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítással szolgál:

Ph. Mayfarth & Co. Wien

FRANKFURTH a M. BERLIN. PÁRIS.

110/a számú illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve. — Képviselők kerestetnek.

Tisztelt Háziasszony!

Vegyen kizárólag két elefánt védjegyű

„DIADAL”

pörkölt kávé

mely a világ
legjobb
kávé-
keveréke

erejét, ízét,
illatát
állandóan
megtartja.

Csak zárt csomagokban e

véd- jeggyel

valódi.

☞ Kapható minden fűszerüzletben. ☛

Óvakodjunk utánzatoktól.

Minden két kilóhoz egy ingyen kávébűgös.

- 1/4 kilo Diadal pörköltkávé . . . 1 kor. 25 fillér.
- 1/4 kilo Salon Diadal pörköltkávé 1 kor. 35 fillér.
- 1/4 kilo Elite Diadal pörköltkávé . 1 kor. 50 fillér.

SALVATOR

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT
KAPHATÓ.

Jól főlő magyar lencse

literenként 40 fillérért kapható Bende
Imre utca 3. szám a „Központi” hátsó
kapuja mellett.

